

Iskola-egészségügy

Nemzetközi iskola-egészségügyi szimpózium kezdődött kedden a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Nagyvárad téri épületében. Dr. Kaposvári Júliának, a Fodor József Iskola-egészségügyi Társaság elnökének megnyitása után Hutás Imre egészségügyi miniszteri-umi államtitkár köszöntöt-

te a tanácskozás résztvevőit: mintegy 500 hazai és külföldi iskolai, főiskolai és ifjúsághigiénikus orvost. Elmondta: Magyarországon kialakult az iskola-egészségügyi hálózat, amelynek létrehozását Fodor József neves professzor kezdte négyes száz évvel ezelőtt.

Kábeltelevés találkozó

A kábeltelevíziós műsor-készítők első országos találkozója kezdődött meg kedden Dunaujvárosban. A háromnapos eszmecsere, szakmai továbbképzésre felszázán érkeztek, hogy előadásokat hallgassanak a városi televíziózás helyzetéről, feladatairól, megismerkedjenek egymás munkájával.

Mi újság a sajt piacon?

A magyarázkodásból nem lehet megélni

Szép Ferenc asztalán egy megkezdett zacskó tej. Mi mást is reggelizhetne egy tejipari főmérnök?

— Házi meőzäs? — érdeklödöm.

— Az is lehetne. De nem ezért eszem. Hanem, mert szeretem. Évtizedek óta tejet reggelizem — válaszolja. Beszélgetésünk témája komolyabb. Azért jöttem, mert úgy hallottam, bedugult a krémféher sajt exportpiaca. Létrehozta jelentős kapacitásokat, amelyeket aztán nem tudnak kihasználni. Mi az igazság?

— Tavaly 5 ezer 400 tonna krémféher sajtot exportáltunk. Ez a mennyiség idén is meglesz. Más kérdés, hogy mi jóval többet tudnánk: legalább nyolcezer tonnát.

— Miért hoztak létre ekkora kapacitást, ha most meg nem tudják kihasználni?

— Ez nem ilyen egyszerű. 1981 és 1984 között fölfelé ment a kereslet. Évi 6-800 tonnával nőtt a kivitelünk. Reálisan terveztük, amit terveztünk. Más kérdés, hogy a krémféher sajt az arab piacra szállítjuk, az ottani ízles szerint készül. A közel-keleti helyzet mindig befolyásolja a keresletet. Most is az a véleményünk, hogy reális volt az elképzelés, ma azonban úgy látjuk, a korábbinál alacsonyabban elő kell készíteni a piacot.

— Ilyenkor a külkereskedőt szokták hibáztatni a termelők: ha gátlisabb, ügyesebb lett volna...

— Magunk sem öltudunk volna többet eladni. Az első félév elmaradt kiszállítá-sait amúgy sem lehet már pótolni. A második félévre pedig több szerződéskötés van kilátásban.

— Nem lehetett volna „beszámolni” azt a sajtot? Hiszen a kereslet is hullámzó.

— Készletre nem lehet ma termelni. Tizennégy szá-

zalek a készlethitel, tavaly megpróbáltuk, el is vitte a nyereségünk felét. Inkább követni próbáljuk a hullámzó keresletet, bár az sem könnyű. Nehéz úgy alakítani a létszámot, hogy legyen elég ember akkor is, mikor gyorsan kéne sokat gyártani, s amikor épp nem jönnek a megrendelések, akkor se lógassák a lábukat. A költségek szempontjából sem mindegy, mennyire használjuk ki a gépeket. A hitelt törleszteni kell, a kamatokat fizetni, akármeny-nvit termelünk is. A bank nem szankcionált ugyan a közel-keleti helyzetre való tekintettel, de azért jobb, ha nem kell ilyesmiről tárgyalni.

— Mi lenne, ha termelne- nek, és itt-on adnák el?

— Ez a krémféher sajt kifejezetten az arab ízlésnek készül. Ezt a terméket nem lehetne változtatás nélkül eladni belföldön. De még ha lehetne, akkor is van egyéb gond: az exportot 8-16 kilogrammos fémdobozokban szállítjuk ki. Hazai piacra olyan csomagolóberendezés kéne, amely 100-200 grammos adagokban különiténél el az árut. De nincs ilyen. Nincsenek magyar csomagológépek, s a KGST-ben sem áll úgy a helyzet, hogy rövid időre, mondhatni, a szögrol lekasztva találjunk ilyet.

— És ha lizinggel próbálkoznának?

— Ha nincs piac, lizing sincs! Érdeklödni érdeklödünk, ám senki sem ugrál momentán a sajtért. De még ha kellene is, fél-egy év, mire azt a mi bürokratikus ügyintézésünk mellett nyélbe lehetne ütni. Ennél nekünk előbb kell lépniük. Az export egvébként is a tröszt hatáskörébe tartozik, a külkereskedelemmel is ők vannak kapcsolatban. Az ár és a mennyiség tekintetében mi csak statiszták vagyunk.

— Most mi lesz? Várják a jó szerencsét?

— Magyarázkodásból ma már nem lehet megélni. Amit idén exportálunk, azt a makó üzem megtermeli. A kisteleki egységünkben pedig a hazai piacra készítettünk új termékeket — olyanokat amelyek a Tejgazdasági Kutatóintézet ezekre a berendezésekre fejleszt ki. Az ultraszűrös technológia nagyon jó és gazdaságos: nincs zsír- és fehérjevesztés, a fajlagos termékkihozatal a hagyományos technológiánál 15-20 százalékkal jobb — de nem lehet mindent gyártani vele.

— A belföldi árutermelés biztonságosabb?

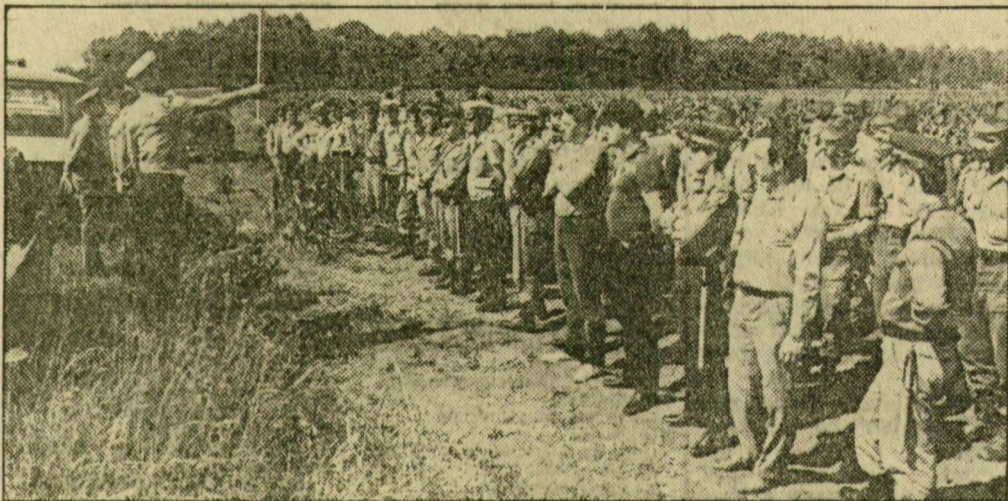
— Igen. Szerényebb nyereséget hoz, de biztonságosabb. Persze, a hazai piacon is van verseny. Nem is a termékkel van baj, hanem a csomagolással — mint már annyiszor. Először is: a hazai ajánlat drágább, mint az import. Másodszor: minőségében sem éri el azt. Így aztán kell a utjának! A csomagolóanyag árát nem tudnánk a termék árában érvényesíteni, hisz ki vesz olyan portékát, aminek az eldobható doboza drágább, mint ami benne van. Így is fölemelkedtek az árak, ebből azonban a termelő vállalatok egy fillért sem kaptak. Hogy az áremelés utáni rossz hangulatot levezessek, az lett a sláger az élelmiszeriparban, hogy olcsóbb árukat dobjunk piacra. Igen ám, de min lehet spórolni? Kiszedünk bizonyos komponenseket a termékből. Csökkentett zsírértékű tei, 12 százalékos teiföl. Olcsóbb, de nem is olyan, mint a másik. Ezt tudjuk csinálni. Kettő-négy százalékos haszonkulcs mellett nemigen lehet ügálni.

— Mit tudnak tenni? Pendliznek a nem túl nyereséges hazai és a bizonytalan exportpiac között?

— En úgy fogalmaznám: kialakítjuk a megfelelő — és rugalmasan változtatható — arányokat.

T. I.

Eltűnt egy asszony

Az eligazítás percei

— Jó lenne, ha mi talál-nánk meg a nénit — mondja Stekovics János, a Magyar Távirati Iroda megyei szerkesztőségének munkatársa. Deszk határá-ban járunk, előttünk aszegedi zászlós vezette Zsiguli. Rendőrtisztek ülnek benne.

Az értesítést, hogy vasárnap délután Deszk és Klárafalva között nyoma veszett egy kilencedik évtizedben járó asszonynak, nemrégiben kaptuk. Kántor Géza, a városi rendőrkapitány-ság vezetője szölt. Mi is történt? Az idős asszony a rokonaival ment ki, ott maradt a kukoricatábla szélén. Mire a gyerekek visszatértek, kora délután volt, ekkor, szomorúan konstaltálták, hogy Etelka néni eltűnt. Keresni kezdték, mindhiába. A rendőrségnek vasárnap este szöltak. Kiderült az is, hogy ebben az időben még látták Minkónét, a Maros partján levő fehér-tói rátórház melletti erdő közelében.

A rendőrök hétfő délelőtt átkutatták ezt az erdőt. Nem találtak a nyomára.

— Az akció fél négykor kezdődik — mondóm Stekovicsnak, aki ügybuzgalommal követi a rendőrök kocsiját.

A helyszín: bekötőút Deszk és Klárafalva között. A főúttól vezet a gátórházig. Az eligazítást Tápai Nándor rendőrnagy tartja. Szükszavúan. Először a negyven holdas kukoricát fésüljük át. Rendőrök és katonák haladtak csatárláncban. Szemkőzt már Klárafalva háza. És Minkó nénit nem találjuk.

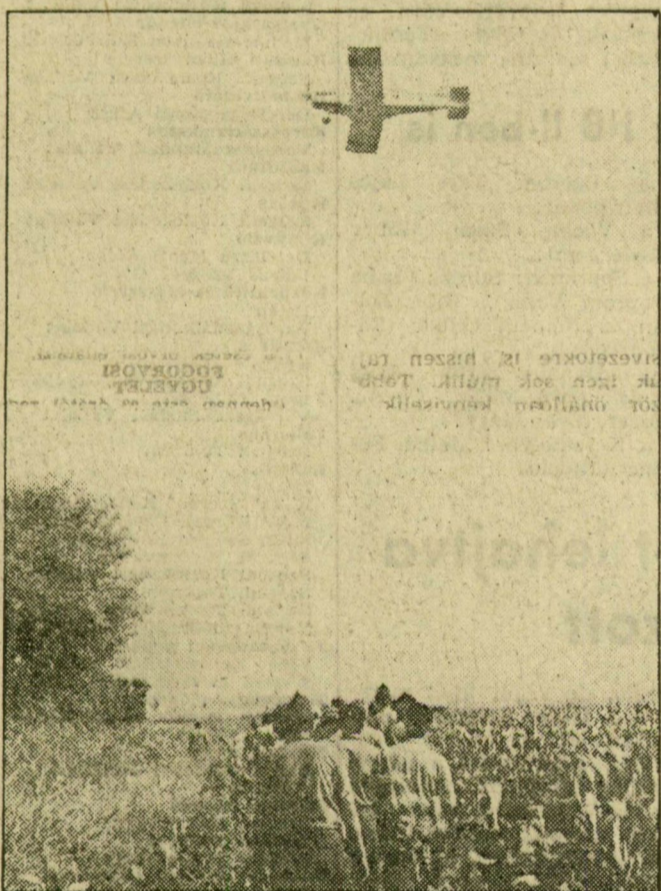
Egy búzatábla bejárása következik. A törzsszázlós szomorúan jelenti a tereparóbot:

A második kör is eredménytelen.

Találgatunk. A deszki Maros Termelőszövetkezet mezőre úgy véli, hogy a súlyosan beteg néni betövedt a közel napraforgótáblába, amit nemrégiben permeteztek, mérgezett terület, itt lett rosszul. Az egyik kiskatoná — messze-látó a nyakában — arra gondol, hogy Minkóné beleesett valamelyik csatornába.

Es mennek tovább. Átkutatják az egész területet Deszk és Klárafalva között. Késő este van már, egyre csüggedtebbek, fáradtabbak az arcok.

Minkóné veie a töltésen Tétován szemléli a határt.

Stekovics János felvételei

A gép, amelyik hiába körözött

Igy volt ez néhány órája is, amikor repülőgép érkezett a város másik végéről. A pilóta körözött vagy egy félórát. Aztán földadta. A magasból nem látott be sem a kukoricásba, sem az áltéri erdőbe. Megbillegtette a gép szárnyát, elköszönt.

Tegnap, kedden a tűzoltók is bekapcsolódtak a munkába. Végig csákyázták a csatornákat, s az egyik olajderítő tavat is.

Közben két bejelentés is érkezett. Volt, aki Klárafalva határában, volt aki a deszki temető közelében találták. A kutatás nem fejeződött be, a rendőrség nagy erőköt összevonva kísérli meg, hogy Minkó Istvánné nyomára bukkanjon.

— Reménykedünk — mondja Kántor Géza.

P. F.

A rendőrség kérése

Minkó Istvánné Csókási Etelka 84 éves, aki súlyos fokú agyér-elmesezés miatt emlékezet kiesésben szenved, Deszk, Petőfi utca

1. szám alatti lakos 1985. július 7-én 14 óra 30 perckor a község határában levő kukoricásból eltűnt, onnan ismeretlen helyre távozott. Személyleírása: 155 cm magas, vékony, sovány természetű, hajlott testtartású. Arca beesett, hosszúkás, fogai hiányosak, járása lassú. Ruházata: Sötét alapszínű, aprómintás ruha, világos alapszínű fejkendő.

A rendőrség kéri a lakos-ságot, hogy aki az eltűnést követően látta, vagy bármit tud tartózkodási helyéről, azt közölje távbeszélőn a Szeged 23-011 számon vagy a 07 telefonon, illetve bármelyik rendőrnél megteheti bejelentését.

Új ABC Mórahalmon

Duplán örömteli napra ébredtek a mórahalmiak tegnap, kedden. Éjjel végre kiadós eső áztatta a gyorsan felszárado homokot, és az új ABC is elkészült a szege-d úton. A községben és környezetében egyre többen a tanyáról a belterületre költöznek. Míg a tanyai boltok forgalma csökkent, a kis alapterületű, központi élelmiszerüzlet nem birta már a forgalmat, túlzásfolt-tá vált. A helyi áfész igaz-gató-sága tavaly júniusban döntött e beruházás indítá-sáról, s rá egy évre elérke-zett a megnyitás ünnepéyes pillanata.

Maga az építkezés hat hónapnál rövidebb ideig tartott, ami a kivitelező Dél-Tisza Menti Áfész ipari és szolgáltató szakcsoportja jó munkájának köszönhető. Szombaton, sokszor még va-sárnap is dolgoztak az 513 négyzetméteres üzlet épité-sén. A 8,1 millió forint költ-séghez a megyei tanács is hozzájárult. Másfél millió forintnyi célrészjegyet jegy-zett a tagság, a 10 százalékos kamat ösztönzőnek bi-gzonyult. Remélhetően a ter-vezett 40 milliós forgalom-ból sikerül a felvett kölcsö-nöket zökkenőmentesen viz-

szafizetni, és négy éven be-lül megtérülnek a költségek. Az áfész további tervei is figyelemre méltóak. A régi üzlet helyén presszót nyit-nak, s akkor a mostani presszó területével kibőví-ül a kisvendéglő is. E változá-sok a nagyközség lakosságá-nak és a rajta átutazó vendégeknek a kulturált vásárlás-ra és vendéglátásra ad-nak esélyt.

Az ünnepélyes megnyitót Dobó Lajos, az áfész igaz-gató-ságának elnöke tartotta, a nemzeti színű szalagot pe-dig Szabó Jánosné, a me-gyei tanács elnökhelyettese vágta át.

Az első vásárlók az új üzletben

Molnár József felvétele